XXV évfolyam. Cellédömölk, 1929. január 13. 3. szám. Ára 20 fillér.

KEMENESALJA

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándár könyvnyomdája Cellédömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemű pénzküldetések

Miért van szüksége az iparosságnak a Kézmüves Kamarára?

Írta: **Frühwirth Mátyás,** a parlamenti kézmüipari blokk ügyvezető elnöke.

A magyar közélet központjába került az iparosság érdekképviseleti szervének kérdése. Képviselők és iparosvezérek összefogtak, hogy az iparosság számtalan és sok igazságos követelése beteljesedjen. Sikerült az iparosság legégetőbb kívánságát, az érdekképviseleti kérdést annyira megérlelni, hogy megvalósulás előtt áll. Az iparosság kívánságaival, követeléseivel a jövőben játszania senkinek sem szabad. A sok igérgetés helyett cselekvéseket kell látnia az iparosságnak.

Évtizedeken keresztül állandóan kivánta az iparosság az ipartestületek fölé rendelt törvényes érdekképviseleti szervet. Kézmüves Kamarát. A tervet folyton elbuktatták, mert sokan féltek attól, hogy a 250 ezer iparos egy közös nagy szervezetbe tömörül. Pedig azt látjuk, hogy csaknem minden osztály, a mezőgazdák, az ügyvédek, a mérnökök kivivták maguknak a kamarájukat, sőt előkészités alatt áll a gazdatisztek, a kertészek kamarája is. Az iparosság nem kiván tehát mást, csak egyenlő jogokat ebben a hazában.

Az ipartestületeket meg kell reformálnunk. Ne legyenek csak munkakönyv kiállitó hivatalok, hanem szélesebb hatáskörrel kell felruháznunk. Az ipartestületek fölé pedig meg kell szervezننك az Országos Kézmüves Kamarát. Az iparosság Központi szervét fel kell ruháznunk kamarai jelleggel. Kell, hogy legyen felirati joga a kormányhoz, kell hogy a politikai és közigazgatási főhatóságok, az iparosok központi szervét meghallgassák. Kell, hogy a központi szerv vezetőségét, választmányát az egész ország iparossága, az ipartestületek kiküldöttei révén megválaszthassa, vagyis autonomiával kell rendelkeznie. Ez a központi szerv semmiesetre sem lehet csupán egy központi iroda, mert ujabb szervezetre nincs szüksége az iparosságnak.

Ha pedig a központi érdekképviseleti szervnek megadjuk a kamarai jelleget, akkor igen mulatságos és igen kicsinyes törekvés megfosztani az iparosoknak ezen szervét a kamarai cimtől. Akik a cimet nem tartják fontosnak, azok egykönnyen a kamarai jellegről is lemondanak. Azt tartom, hogy ha már az iparosság teremti elő a költségeket, akkor az ő joga, hogy a a gyermeknek nevet is adjon.

Az iparosságot különösen a költségek nagyságára való hivatkozással szeretik eltiasztani a Kézmüves Kamara megszervezésétől. Meggyőződésem szerint fejenként és évenként egy pengő járulék teljesen elegendő az iparosság érdekképviseleti szerv évi fenntartására. Egyesek szeretnek fantasztikus összegeket mondani és különösen hivatkoznak a német kézmüves kamarák kiadásaira. Elfelejtik azonban megmondani, hogy Németországban a kereskedelmi kamarákat szétválasztották és a kézmüves kamarák a kereskedelmi kamarák munkakörét is elvégzik.

Felvetették a kereskedelmi kamarák hármas felosztásának kérdését is, amely szerintem tökéletesebbé teszi ugyan a kereskedelmi kamarákat, de nem pótolja a Kézmüves Kamarát, amely épen a megreformált ipartestületek központi szerve és igy az iparosság önálló érdekképviselete lesz.

Az iparosság most a saját sorsának a kovácsa. Ha az iparosságban most a kellő politikai és osztály öntudatos meggyőződés lesz urrá, akkor meg fogja kapni a magyar iparosság a maga gazdasági érdekképviseleti szervét, az Országos Kézmüves Kamarát.

A tojástermelés jelentősége.

(Folytatás.)

Ugy a Lekhornoknál, mint a Rhode island tyukfajtánál a kikelt csibék felemenyiségé kakas, másik fele jérce lesz. Ezért ha pl. az első évben 300 db. jércét óhajtunk beállitani és attelelni, ennek arányában kell keltenünk is. Normális szamitási alap továbbá, hogy a gépbe rakott tojásokból 70 százalékot keltetünk, a kikelt csibékből 80 szazalékot nevelhetünk fel. Ennek folytán, hogy a kivánt 300 jércét elérjük, mintegy 900 db. tenyésztojást kell keltetnünk. Ez természetesen csak kiindulasi alap és nem zarja ki azt, hogy esetleg 95 vagy 100 százalékkal is ne dolgozhatnánk, mert erre is van elegendő példa, különösen ha jó a tojás, nemkülönben jó szerszám és kellő szakértelem áll rendelkezésre. Reálisabb azonban a rosszabb eshetőséggel számolni.

Elsőrendű és országos fontosságu érdek, hogy az intenziv tömegtojástermelés országszerte meginduljon és minél hatalmasabb méreteket öltsön, hogy igy nagyaranyuvá fejlődjön, mert bár a tojásfogyasztas ma is elég nagymérvű, megfelelő propagandaval azonban igen szépen fejleszthető. Ha kifizetődik a tavoli Keletnek — Török és Oroszországnak — a nyugati nagyobb fogyasztó Metropolisokba való export, nyilvanvaló, hogy már közelségünk folytán is jobb nemesebb árunk révén jobb eredményeket érhatünk el saját termelésünk exportjával, ha megfelelő értékesitő szerv organizálja, nemcsak az értékesitést és gyűjtést, hanem az ennél sokkalta fontosabb alapvető termelést is.

Hogy a szervezettség e szakmában mit jelent, a napnál világosabban mutatja a dán és hollandi példa: A tojástermelő és értékesitő szövetkezetek gyönyörű produktiv munkája! Ezek a szövetkezetek mintegy élő szervezet véredényhálózat országunk minden részét a legtávolabbit is érinti és élteti a nagyforgalmu városi központból, mint szivből. A szövetkezetbe tömörült tagok e központból kapják utasitasaikat vidéki, körzetükbe tartozó fiókjuk továbbitasával az okszerű termeléshez kiprobalt tenyészanyagot és a szükséges felszerelést, erőtakarmányokat. A tojástermelés gyűjtését a helyi szövetkezeti fiókok, illetve gyűjtőállomások végzik a legsimábban és közmegelégedésre is fizetik ki a helyszinén az átvett mennyiség árát, megfelelő ellenértéket, a szabályszerű minőségért, mely exportcélokra innen közvetlen a kikötővárosokban fekvő szövetkezeti központ tarhazaiba megy, hogy onnan behajózzák. Szükségtelen e tojások átlámpázása, vagy osztályozása, mert minden egyes szövetkezeti termelő tag becsületbeli kötelességének tartja, hogy csakis elsőrendű, teljesen friss és kikötött sulyu, tehát 60—70 gr. közötti tojást szolgaltasson be a helybeli gyűjtőnek. Ennek ellenőrzésére szolgál a tag számával ellátott tojasbelyegző, mellyel minden egyes tojás el van látva. Hacsak egy esetben is eltérés lenne az átadott minőségben, mely a szövetkezet megbizhatóságat a külföldön megingatni alkalmas lenne, ugy az illető kifogásolt arut szállitó termelőt azonnal kizárják a tagok sorából, többé tojástermelését el nem adhatja, még közvetve sem, tehát szabályellenes munkájáert biztos keresetétől esik el az illető termelő.

E drákói szigoruság a szövetkezet részéről rendkivül jó hatást valtott ki a közéletben és a jó erkölcs fenntartasaban, hatalmas mértékben emelte az ország vagyonosodását, polgárainak jóletét. A dán es holland származásu tojás ma Anglia és Németország piacain fogalom, márka, ami jól csengő aranyakban jut legjobban kifejezésre. Ezekből az országokból rendszeres hajójáratok szállitják hiztos atvevő helyekre millió és millió számra a tojást, es a mód kell, hogy az itteni tojástermelés és értékesités mintaképűül szolgáljon, mert csakis ily alapon felepitett és becsületes hozzáértő szakemberek által vezetett szövetkezet hozhat uj megélhetési forrást és jóletet, erre törekedjünk tehát minden erőnkkel, tudasunkkal és lelkesedesnel!

Ezzel szemben mit látunk ma nálunk e téren? Tojasexportunk a legnagyobb nehézségekkel küzd. Elégtelen az áru, megbizhatatlan a tojás minősége, mert sok kézen megy keresztül, mig az exportkereskedőhöz jut, apro és könnyű sulyu, mert degenerált, elhanyagolt az allomány országszerte a primitiv tartas következtében és piszkos is. Egyöntetű nagyságu, forma és szinű tojast ládaszamra szinte lehetetlen szallitani az exportőrnek, mert ahány tyuk, annyifele a tojas is. A termelés szervezetlensége hozza magával, hogy ezt az exportanyagot szolgaltató falusi termelők még mindig a legelmaradottabb őskori primitiv eszközökkel dolgoznak az évről-évre megismétlődő baromfi kolerajárványok pedig egész vidékek baromfiállomanyát irtják ki és semmisitik meg. Ily helyekről az exportkereskedelem soká nem kaphat árut, megnehezitik üzleti kötések létesitését, mert hiszen nyilvanvaló, hogy ilyen körülmények mellett rendszeres, megallapitott mennyiségek leszállitása pontos időközönként teljesen kizártnak tartható. Masik fontos hibája a baromfitermelők szervezetlenségének, hogy a magukra hagyott termelőket a faluzó tyukászok használják ki. Ismételjük, e lehetetlen mai állapotokon csakis egy tőkeerős és szövetkezeti alapon az egész országot behálózó szervezet segithetne és létesitene virágzó életet, nagy jövedelmet és megbecsülést hazánk polgárainak.

Egy tojástermelő és értékesitő szövetkezet elsősorban is felvilagosithatna — vandortanitó szervezetével — a falusi lakosságot az okszerű baromfitenyésztés mikéntjéről, hogyan lehet abból hasznot és megélhetést teremteni. Ravsheti a termelőket okszerű, modern baromfiólak létesitésére, gondoskodna arról a propaganda, hogy a hagyomanyos és ártalmas bacillustermelő tragyadombok, mint

lyenek megszüntjenek. a baromfiaknak állandó tartózkodási helyéül szolgáljon, hanem cserérü fedett trágyatelepek létesítésével ennek értéke és hatása is emelve, gyümölcsös és más kifutók aja..va, rávezetné a termelőket a több és jobbak termelésére.

A szövetkezet — esetleg a helyi tanítóság bekapcsolásával — központi bérkeltető állomásokat létesíthet, hanem csakis jóltevésre egyöntetű tenyészanyagot szerezhetnek napos csibék formájában. Rendszeresíthetné a falusi termelőknél az ernyős kotlók mesterséges csibenevelő készülékek használatát és a legtökéletesebb takarmányozási és nevelési eljárásokat a központból kiadott kész erőtakarmánykeverékkel.

Ilyképen tenyésztojásokkal és napos csibékkel rövid időn belül az egész ország köztenyésztett baromfiállománya jelenlegi értéktelen improduktiv és degenerált parlagi anyag, tisztavérű és egyöntetű, nagy és sulyos tojást termelő, nemesvérű allatokkal volna kicserélhető ugy, hogy hatalmas mennyiségben állana rendelkezésre a kivánatos exportképes és jól fizető tojásanyag, melyet a helyi szervezetek közvetlen a termelőtől atvéve és meghatározott, a mainál mindenesetre sokkalta magasabb áron fizetve, a központnak küldenének fel. (Vége.)

Négy szó! Négy szó! Négy szó!

DISKAY

MEGÖRÖKIT SZÉPIT FIATALIT.

Vésse jól emlékezetébe e **négy szót** és **Budapesten** el ne feledje folkeresni e közkedvelt mester műtermeit, hol a

legjobb anyagot
legművészibb kivitelt
legmérsékeltebb árakat

kapja s hol **FÉNYKÉPNAGYITÁSAIT posta utján** beküldött képek után is gyorsan és élethűen elkészitik.

MŰTERMEK:

VII. Rákóczi-ut 74. sz. — Magyar Divatcsarnok házában — Telefon József 35.—89.

II. Zsigmond-u. 36. sz. — Lukacs fürdővel szemben — Telefon Automata 517—40.

E lap előfizetői 25% kedvezményben részesülnek. Ezért e szelvényt vágja ki és rendeléseihez mellékelje.

Katholikus szanatorium.

Irta: n. Chernák Béla, v. rkap. ny. áll. rend. főfelügy.

Sokféle elnevezésü szanatorium, állami, megyei, városi és különféle hitfelekezeti — kórház és egyéb egészségügyi intézmény van már Magyarországon. de csak sokféle, azonban az ápolásra szorulók számához mérten nagyon kevés. Olyan szanatórium, vagy kórház pedig, amilyen célkitüzéssel akarjuk a legrövidebb idő alatt létesiteni a Katholikus szanatóriumot: egyáltalán nincs még Magyarországon. Arról a nagy horderejü mozgalomról, amelyet a »Magyar Országos Katholikus Szanatorium Egyesület« tüzött ki: ugy érzem, hogy csak igen kevesen tudnak. Ezért fővonásokban óhajtom röviden ismertetni ennek az egyesületnek a megalakulását és céljat.

Ugyanis látva nemzetünk pusztulását, lelkiéletünk erős hanyatlását, egyesületünk elhatarozta, hogy sürgősen hozzafog a mentési munkához. Hol kezdődjék e munka? Egy oly egészségügyi intézmény létesitésével, ahol gondoskodás történik nemcsak a beteg test, hanem a beteg lélek meggyógyitásáról is. Ez a katholikus szanatorium.

A »Magyar Országos Katholikus Szanatórium Egyesület« dr. Domokos Géza igazgató-főorvos kezdeményezésére 1926-ban alakult meg.

Ez az egyesület célul tüzte ki, hogy mindenekelőtt egy többszázágyas, a »Lisieuxi Szent Teréz«-ről nevezett szanatóriummal kapcsolatos kórházat épit fel, mely bel, ideg, sebészeti, szülészeti és nőgyógyászati osztályokból fog állni. Az ápolást szerzetes nővérek fogják ellátni.

Amidőn pedig e körülmény tudomásukra jutott és felkérettek arra, hogy a fővédnöki tisztséget fogadják el, a legnagyobb készséggel vállaltak azt: József kir. főherceg őfensége, József Ferenc kir. főherceg őfensége, gr. Zichy Gyula kalocsai érsek, Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, dr. Glattfelder Adolf szegedi (csanádi) püspök, dr. Rott Nándor veszprémi püspök, dr. Bardos Remig pannonhalmi főapát és dr. Werner Adolf zirci apát urak.

Az egyesület elnöke: dr. Csiszárik János c. püspök, megh. miniszter. Társelnökök: Ernst Sándor praelatus kanonok, orszgy. képviselő, dr. Zsembery István ny. főispán, Frühwirth Mátyás orszgy. képviselő. Ügyvezető igazgató: dr. Domokos Géza főorvos. Igazgatósági tagok: Bliesznér Ágoston józsefvárosi apátplébános, dr. Kemenes Illés budapesti bencés házfőnök, igazgató, dr. Várkonyi Fidél ciszterci igazgató, dr. Baranyai Lajos a közp. sajtóvállalat vezérigazgatója, dr. Knébel Miklós pápai praelatus kanonok, dr. Ortvay Rezső Regnum Marianum-i plébános, Poós Rezső budafoki apátplébános, Mihalovics Zsigmond Hermina-uti plébános, dr. Burián Imre törvényszéki biró, P. Oszlay Oszvald szent Ferencrendi tartomány főnök, Tóth Kálmán egri kanonok, Chernák Béla ny. áll. rend. főfelügyelő, Binyung Mihály, Monzák Antal, Szakács István főtisztviselők, ... Nándor-belügymin. oszt. tan., Ekámp Nándor iskola-igazgató, Hirling Gyula bankigazgató és Blaskó Mária irónő.

A szanatórium felépitése nagyon sok pénzbe kerül. De hozzák meg a tőlünk telhető anyagi áldozatot annál is inkább, mert ez az áldozat a krisztusi szeretetből fakadó szamaritánusi cselekedet és épen ezért nemcsak embertársaink, de első sorban Isten előtt kedves. Annak a ténynek az elgondolása, hogy gyógykezelésre szoruló katholikus testvéreink egy, minden tekintetben katholikus szellemü környezetbe kerül, hol nemcsak a beteg test, de vele egyidejüleg a beteg lélek is kellő gondozásban fog részesülni: már egymaga megéri, hogy a hivő katholikus anyagi áldozatot hozzon. (Az egyesület alapszabályainak egyes részeit alább kivonatban közlöm.)

A tagsági dij oly csekély, hogy még a legszegényebb ember is megfizetheti egyszerre az egész évi tagdijat — pl. ha lemond 2—3 mozielőadásról, vagy egyéb költséges kedvteléséről, mert ugyszólván mindenkinek van valamilyen kedvtelése. Viszont, ha majd állni fog már az intézmény Budán, a fővárostól kilátásba helyezett nagykiterjedésü parkban és bármely tag csak egyszer vegye igénybe annak áldásos működését: sokszorosan visszatérül a befizetett csekély összeg, oly nagy kedvezményt nyujt tagjainak az egyesület. A tagok ugyanis kórházi ellátási dij ellenében szanatóriumi ellátásban részesülnek. Mig pl. a klinikákon és kórházakban 25—30 ágyas kórtermek vannak, addig a létesitendő szanatóriumban 2—3—4 ágyas szobák lesznek, szanatóriumi kényelemmel berendezve.

A tagok mar most, addig is, mig a szanatórium felépül, orvosi tanácsadásban részesülnek.

Kedves katholikus Testvéreim! Ne rettenjünk vissza egy kis anyagi áldozattól! Ne maradjunk a más vallásfelekezetü felebarátaink áldozatkészsége mögött! Pótoljuk az eddig elmulasztottakat! Mutassuk meg, hogy a katholikus társadalomban is van életerő és élni akarás.

Szálljunk magunkba! Gondoljunk csak egy kicsit a jövőre! De ne a földi jövőre, hanem arra a végnélküli, földöntuli jövőre! És, ha minden katholikus testvérem erre gondol: akkor a katholikus szanatorium minden akadályt legyőzve, a legrövidebb időn belül a beteg test és beteg lélek megmentése érdekében állni fog! És létezése egyuttal büszkén fogja hirdetni, hogy mire képes a magyar hivő katholikus társadalom.

Hogy az épitkezés mielőbb megkezdhető legyen, az egyesület az 1928. évi októberi választmanyi ülésén elhatározta, hogy azon tagokért, akik az évi 2 P 40 fillér helyett rendes tagsági dijul évi 12 pengőt fizetnek, az épitendő szanatórium kápolnájában állandóan szentmisét mondatunk. Azok nevei pedig akik legalább 10 ilyen tagot gyüjtöttek, a szanatóriumban felállitandó márványtáblán fognak megörökittetni.

Felvilágositást szivesen ad: dr. Domokos Géza igazgató-főorvos, Budapest VIII. József-körut 62. szám.

Kivonat a „Magyar Országos Katholikus Szanatórium Egyesület" alapszabályaiból.

2. §. Az egyesület célja: Magyarország közegészségügyi állapotának megjavitasa. Elsősorban katholikus vallásunk részére kórházak, szanatoriumok, szülőotthonok stb. létesitése. Betegek ápolása katholikus szellemü környezetben, a speciális jellemek erkölcsi és anyagi előmozditása, szak- és népszerü ismeretterjesztő felolvasások és előadások tartasa, esetleg egy népegészségügyi lap kiadása.

Kórházainkban és szanatoriumainkban nem katholikus vallású egyének is kellő és gondos ápolást nyernek.

5. §. Az egyesület szanatoriumában, kórházában egy- és kétágyas alapitványi szobák és a közös szobában alapitványi ágyak létesithetők.

Az egyágyas alapitványi szoba létesitéséhez 2400 P, a kétágyas szobához 3200 P alapitvány teendő; az alapitványi ágyak lehetőleg 4 ágyas szobában nyernek elhelyezést és egy ilyen ágy alapitványi összege 240 P.

6. §. Alapitványokat jogi személyek, egyesületek, társulatok is tehetnek.

A 7. §. a tagdijakat irja elő, mely szerint az alapitó 100, a pártolótag 50 pengőt fizet egyszersmindenkorra, mig a rendes tag évi 2 P 40 fillért, melynek kötelezettsége 3 évig tart. Rendes tag lehet minden 24 évet betöltött katholikus férfi és nő; 18 évet mar betöltött egyén csak szülői vagy gyámi beleegyezéssel lehet rendes tag. A rendes tag a felvételre önkent jelentkezik oly módon, hogy a jelentkező ivet aláirta, katholikus vallását igazolja, a tagsági dijat lefizeti és a választmány a jelentkezést elfogadja.

18. §. Az egyesület céljának elérésére vidéki városokban, valamint községekben is fiókegyesületeket létesithet. A fiókegyesület akkor tekinthető megalakultnak, ha az illető helységben legalább 20 állandóan ott lakó tagja van. A tagsági dij és a tagok jogai és kötelezettsége egész országban egyenlők és a tagdij teljes egészében az egyesület központi pénztárát illeti. A vidéki fiókegyesületek a nem tagdijakból befolyt tiszta jövedelemnek 80 százalékát az egyesület központi pénztárába (ezidőszerint csekklappal a »Nemzeti Hitelintézet« józsefvárosi fiókjának) beküldik és 20 százalékát tartanak meg maguknak.

A fiókegyesületek megalakitását a 77000. 1922. sz. B. M. rendelet értelmében az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének tudomásul vétele végett be kell jelenteni.

Az alapszabályok 1926. évi julius 3-án 130120. 1926. B. M. VII. szám alatt hagyattak jóvá.

Dr. Mészáros János budapesti érseki ált. helytartó az alapszabályokat a következő záradékkal volt kegyes ellátni:

»A katholikus szanatorium eszméjét szükségesnek, hezagpótlónak és okvetlen megvalósitandónak tartom. Épen ezért jelen egyesületet ugy a katholikus egyháznak, mint a hiveknek, de kiváltképen az egyházközségeknek ajánlom. Budapest, 1926. évi december hó 27-én. Aláirás.«

Januar hó ... ja,
Ez az ... ja,
Ebben a ... s napja.
Mert ha ... élünk,
Az ... élünk.
Fütött ... rongyot,
Kocank ... zat.
Láng mellett ... edve,
De nekünk ... za kedve.
Meghivjuk ... ár borra
Este ha ... ra.
... on,
... ugol.
És addig ... végül
A macska ... edül
S azon ... t,
Ott találja ...
Mikor már ... cat,
Szidhatja, ... tanéat.
A politika ...
Amint ... mét.
Az urak ... kor,
Romániában ...
A franciákn ...
Közben ... cserélnek.
Lenn szegény ... rácok,
Benes meg ...
Csak mi va...
Kinek nyug...
Ki is néha ...
Máskor elv...
Amde nem ...
Mert Vass J... aharа,
S ha mégis ... hoba;
Azt majd V...
Kinek nincs ... stan,
A honeri ...
A törvényh... iljak,
Ki most ...
Mert a ...
Hacsak ...
A hoban ...
S ennek a ...
A hónap ...
Mivel ...
Pedig mind ...
Ugy érzem, ... ar is.
... ondó.

Sz... szentségimadás ... Reggel 6 órakor ... ünnepélyes ... 3 órakor néplitánia ... ed, utána szentségeltétel.

Fonl ... Sándor alsósági ... adó-zatot tartott. Vá... Béla kir. járásbirósági ... főszolgabiró voltak ... került 148 nyul és 25 ...

Iskol... ptyet és bobai róm. ... ukat uj tantermekkel ... óhajtanak kibőviteni, ... enzük, áll rendelkezésr... pitoszminiszterhez ...

Ta... izsakfai tanitó elh... lett kántortanitói ... iskolaszék ideig... oklevelés tanitóval ...

... szállodai ... hivatalkérvénnyel ... 12 órai hoz, hogy ... főszolzéróra me... el Griff gabirája ... Doszálloda, ... rózsa mokos Ignác ... éjfélután szállodáikkal ... 2 óráig nyit...

Marg... ongregáció alsó ... szent magyar ki... Margitnak tiszt... 4 órai kezdettel a ... rmében ünnepélyt ... tiszteltel meghiv. ... kézre; Vajai Fáni ... rgithoz. Tóth Józse... 3. Fönn csillagoknak, ... zat. (Szt. Margit élete ... Bemissza

Irén, Balogh Bözsi, Hencsey Anna, Willnyédy Kata. 5. Legenda. Melodráma. Szepesy Varvanicz. Szavalja Fülöp Rózsi. 6. Volnék csak kis harang, enekli a kar. 7. Zongoraszam. Karolyi Erzsébet. 8. A diadalmas jövő fele. Szini jelenet Hevessytől. Szereplők: Magyar Maria, Vincze Sári, Bornemissza I., Farkas Gizi, Hencsey Anna, Sztak Margit, Horváth Julia, Koloszar Maria, Horvath Gizi, Csaszar Maria, Szily Teréz, Schram Vali, Bognar Terezia es Kata, Öry Margit, Rába Margit, Kovacs Bözsi, Vinczay Ili, Tarr Maria, Schilling Karolin, Pongrácz Maria és Karolyi Kato.

Elneptetett tanitók. A kultuszminiszter tanitói előléptetései közott talajuk Viragh Ferenc celldömölki rom. kath., Weber Gyula vönöcki ag. ev. és Weiter György egyházashetyei ag. ev. elemi iskolai tanitókat, akiket a VII. fizetesi osztály harmadik fokozataba léptetett elő.

Katholikus szanatoriumrol szóló cikkünket olvasóink szives figyelmébe ajánljuk. Chernak Bela volt rendőrkapitány, uj állami rendőrségi főfelügyelő a napokban jár varosunkban, hogy megindítsa a szervezes nagy munkaját. Szálljunk tehat mi is magunkba! Gondoljunk egy kissé a jövőre is. A celldömölki főkegyesület megalakitasával mutassuk meg, hogy bennünk is van akarás es életerő.

Levente gyules. A celldömölki Levente Egyesület januar hó 27 én delelőtt 11 órakor a városháza tanácstermeben közgyülést tart, melyre az erdeklődőket és működő tagjait tisztelettel meghívja. Targy: tisztujitas, zarszamadas felülvizsgalasa es az uj költségvetes összeallitasa. Az elnökség.

Vasutasok bálja. A helybeli összvasutasság, mint mar előbb jeleztük is, farsanei baljat februar hó 2-án a Griff-szallóban fogja megtartani.

Leo mesterre sokan emlékezünk Celldömölkön, aki többször megfordult itt és csodas buvészi mutatvanyaival a közönséget bámulatba ejtette. Most az a hir jutott el hozzánk, hogy Leo mester 55 ev-s koraban meghalt.

A helybeli iskolánkivüli népmüvelés januar 6 iki előadásán nagyobb szamu erdeklődő előtt valtozatos es tartalmas programm folyt le. Polgar Zoltán kereskedelmi iskolai tanuló hatasos, atgondolt szép szavalata vezette be az előadast. Utána Pfitzner Rudolf főmérnök a villamos aram okozott balesetekről tartott érdekes előadást. Gocza Erzsébet es Somogyi Maria páros jelenete következett: »Kinek van igaza?« cimü dialógban a szereplők helyesek voltak. A vetitett képek soran pedig dr. Pinter József magyarázata alapján München és Nürnberg varosat laltuk. Befejezésül Fekete Mihaly levente ügyesen szavalta David L.: »István vitéz« cimü költeményét. A köve kező előadás januar 20-án lesz, melynek műsorat a legközelebbi szamban fogjuk közölni.

Nem szabad igénybe venni a protekciot? A Máv. igazgatója Somorjay Lajos erélyes hangu rendeletet adott ki a protekció ellen. A szigoru rendelet hivatkozik arra, hogy a vasuti alkalmazottak is, de a vasuthoz bejutni akarók is olyan mértékben veszik igénybe a kijárókat, protekciókat, hogy az allamvasutak adminisztrációját megzavarják. Rengeteg levelet intéznek ilyen értelemben, sokan személyesen zavarjak az allamvasutak igazgatóságának azokat az osztályait, melyek személyzeti ügyeket kezelnek. Somorjay Lajos elnök szigoru rendelete egyidőre talan enyhiti a nagy tülekedést, de azt meg nem szünteti. Sok ilyen rendeletet láttak mar a Máv. jó öreg hivatalosának lapjai, de valoban a célját soha el nem erte. A protekció meg nem szünik, volt, van és lesz.

Az Ojság uj száma folytatja Nagy Imre nagysikerü regényet, melyben mindenki benne van, uj szakaszt hoz arról, mikép kell egy uriembernek társaságban viselkedni, hoz egy uj slágerviccet és a Bölcs Rabi nagyszerü tréfáit, közli a diákpályázat eredményét és egy csomó szenzációs viccet. Mutatvanyszamot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest VI Ó-utca 12.

80 waggon magyar pulyka kelt el Londonban. A magyar baromfiexportőrök az idén kb. 120 waggon magyar pulykat küldtek ki a londoni hagyományos karácsonyi pulykavásárra. A kiszállitott mennyiségből 80 waggon el is kelt és a többi 40 waggon egyenlőre a londoni hűtőházban varja a további értékesitését.

Adomány. Szagan János könyvkereskedő 10 pengőt adomanyozott a szevenyek részére, melyért ezuton mond köszönetet a Plebania hivatal.

Szukseges-e a Faksz fatelep felallitása? A Falusi Kisokasepitő Szövetkezet az egész orszagra kiterjedő áldásos munkát végez. Ezren es ezreu aldjak mar eredmenyes munkáját, mert nemcsak szallóige, mint azt a Faksz ellenségek feltüntetni szeretnek, hogy a Faksz lefedi az epret mas kereskedők elől es meg sem segit valóban ugy, ahogy illenek, hanem a valoság az, hogy a Faksz igenis segit és ha a Faksz nem volna, ma sokezer csalad volna fedél nélkü eben a szerencsétlen, minden nacio altal lenport szegény hazaban. A Faksz tehat szükseges volt, hogy alakuljon, szükseges, hogy van es szükseges, hogy legyen meg sok ideig. Itt nalunk a járasban mar több szazan vellek igénybe a Faksz aldasait, ha nem is valamennyien uj ház epitésre, de a legtöbben megszabadultak a Faksz 4 szazalékos penze aran havi 2 szazalékos (evi 22 szazalékos) kölcsöntől, melyet az epitkezéskor voltak kényszerülve igénybe venni, vagy jobb esetben kezesek mellett 12—15 szazalékos bankkölcsönök nyomtak sulyosan a szegény, földhöz ragadt épittetőket. Tehat ugyebár szükséges a Faksz! Sok, igen sok kérveny fekszik a celldömölki községházán is, de jarasszerte meg többszazan kérik a Faksz segitséget, hogy boldogulasukat elősegitsék, csaladjuk jövőjet megalapozzák az olcso hitel segitségével. A Faksz orszagszerte anyagtelepet is allit fel, melyet ugyancsak azért csinal, hogy az általa nyujtando segités teljes legyen. Hogy a nyujtandó olcso hitelhez olcson nyujtsa az épitő anyagokat az épittetőknek, Hogy ezt a célja elérhesse, nagy tömegekben vásarolja meg az épitő anyagokat, épen ezért olcsóbban is tudja azokat továbbadni a Faksz igénylőknek. A helyi kiskereskedelem viszont erre képtelen, mert kicsiben vásarolja az épitő anyagokat és azért nem képes felvenni a versenyt a nagyban dolgozó Faksz anyagteleppel.

Ez az egyik. A másik jó oldala a Faksz anyagtelepnek még az is, hogy a Faksz anyagtelep megjelenése egy csapasra törte le az orszag különböző részein a felburjánzott és virágos életet élő helyi épitesianyag áruuzsorát. Tudok esetet, mikor a Faksz anyagtelep felallitása 15—20 szazalékkal verte le a helyi épitesianyag árakat. Nalunk is nagy idegességet okozott a Faksz-telepnek csupan a hire. Felhoznak érdekelt felek minden érvet a Faksz ellen. Többek között igen jó kortesfogas annak a hirnek terjesztése, hogy mivel a Faksz nem nyujt annyi kölcsönt az igénylőknek, hogy abból teljesen felépitkezni tudjanak. Azért a helyi kereskedők csupa szánalomból a Faksz hitel mellé meg annyi anyaghitelt adnak a Fakszosnak, hogy felépitkezhetnek. De azt azutan nem mondjak meg, hogy azért az esetleg tényleg nyujtott hitelért milyen szazalékot fizet az igénylő és hogy a nyujtott hitelt nem adják csak ugy, hanem valami formaban (váltó vagy kötelezvény, jótállas) biztositja magának a kereskedő. Ez különben érthető. Biztositek nélkül senki nem ad arukölcsönt. De viszont biztositékkal a Faksz telep épen ugy kiszolgálja az anyagtöbbletet bizonyara meg olcsobb kamattérités mellett, mint akarki mas. Igy megdőt a Faksz ellen ellen felhozott meg ez az egyetlen vad is. Végeredményben a Faksz telep felallitása mint szövetkezet szükseges. Szükséges az általános árnivellalás szempontjából, szükséges a járas szegénysorsu lakasepitő közönsége részéről és végül kell azért, mert jó és hianyát érezzük a helyi piacon. *Egy igénylő.*

Az uj **„RÁBA“ folytonégő kályhák**
és **SZABÓ SAMU-féle**
takaréktüzhelyek
ezerszeresen ki vannak próbálva és a legjobbaknak bizonyultak.
Kevés fütőanyag, nagy fütőképesség
Szabó Samu takaréktüzhely, lakatosáru és „Rába“ kályhagyár R. T.
Győr-Ipartelepek. 1290
Városi raktár: Róth és Székely Győr, Baross-u. 26. Telefon 61.

Magantanulók olcsó, felelősségteljes előkészitése
Budapest, Erzsébet-körut 48. II. 12. 1139
Alkalmazottaknak rendkivüli kedvezmény. (Válaszbélyeg)

„MICHELIN“
„EXPRESS“
„LUCIFER“
„GRIFFON“
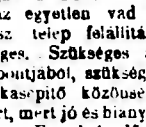
Minden jobb szaküzletben kapható.

A Miss Magyarország valasztas részletes eredményét, lefolyasat és a győztest közli a Szinházi Élet legujabb szama, rengeteg képben es érdekes cikkben szamol be a Miss Magyarország választásról és a nagyjelentőségü, világraszóló esemény minden mozzanatat hallatlanul érdekes képekben örökiti meg. Gyönyörü képek premierbeszámolót közöl az »Ida regenye«-ről. Greta Garbó és Emil Jannings Európában fognak filmezni, mert a hangjuk rosszul fotografalható. A röntgenszemü ember, aki megjósolta egy világhirü szinésznő öngyilkosságát az irasból. Erdős Renée és Tristan Bernard novellái, hat egyfelvonasos darabmelléklet, külön műmelléklet az Otthon művészete, ezenkivül Rádió-melléklet, regény, rengeteg kép és olvasnivaló van Incze Sandor népszerü hetilapjának uj számában, amelynek ára 1 pengő, előfizetési dij negyed évre 10 P. Kiadóhivatal Budapest VII. Erzsébet-körut 29. A rádión közvetitett szindarabok és kabaréréfák megszerezhetők a Szinházi Élet szindarab osztályanál Budapest VII. Erzsébet-k 29. szám.

Hirdessen a Kemenesaljában.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk

Nyilatkozat.

Az alsóságí választásokról s ezzel kap csolatban esetleges megbeszélésemről egyesek mind nagyobb körben — szinte tervszerűleg — valótlanságokat s minden alapot nélkülöző meséket terjesztenek. Ezzel a nagyközönséget tévesen informalják, tudatosan félrevezetik.

Mintán ezen ragalomhadjárat nem hogy szünnek, de nap-nap után nagyobb merveket öltt — többek felkérésére — elhatároztam, hogy az Alsóságon történtekről a nagyközönséget az igazsághoz hiven tájékoztatom. Hadd lássa mindenki, mi is történt tulajdonképen Alsóságon s ki azért a felelős?

Szomoru jelenség — sajnos nap nap után tapasztaljuk — hogy ugy az országos képviselőválasztásoknál, mint a községi képviselőtestületi választásoknál egyesek mindinkább előtérbe helyezik a vallási kérdést! S a »többen vagyunk« allaspontjára hivatkozva el is érik céljukat hol az egyik, hol a másik oldalon. Ezen alláspontra hivatkozva egyesek annyira elbizakodottak, hogy minden másik oldal felől jövő közeledés elől merseven elzárkóznak. S ha tervük véletlenül mégis nem sikerül, kigyót-békát kiabálva a másikra mindenáron azon törik a fejüket, hogyan tudonának a másiknak — aki szintén olyan jó magyar ember mint ők, de másik templomban imádja Istenét — komoly kellemetlenséget csinalni.

Ez történt Alsóságon is!

Községünkben szám szerint, nagyon csekélyel ugyan, de mégis kisebbségben vagyunk. Okulva a multon, mikor is utolso emberig mind katholikusok kerültek be a képviselőtestületbe, nehogy ujból teljesen kimaradjunk, őszintén és komolyan kerestük állandóan a közeledést, a közös listával való szavazás lehetőségét. Magam is már hónapokkal azelőtt, mikor a választasokról még szó sem volt, több alkalommal megemlitettem a közös listával való szavazást a katholikus hitközség egyik vezető embere előtt, de minden alkalommal kitérő választ kaptam.

A választások alkalmával Rákosi Jenő h. körjegyző előzetes megbeszéléseink alapján, de hivatalos, felsőbb helyről jött felhivásra is, mindkét felekezet tagjai közül összehivott nehány vezető személyiséget a választás előzetes megbeszélésére. Többek között jelen voltak az értekezleten katholikus részről: dr. Kiss Lajos esperes-plébános ur, evangélikus részről: Csajbók Ernő jelenlegi községi biró. Az értekezleten dr. Kiss Lajos esperes ur a katholikus választók nevében kijelentette, hogy mintán ők többen vannak és ha választásra kerül a sor ugy is ők győznek, csak ugy hajlandó belemenni a közös listával való szavazásba, ha ők 11-en, mi viszont csak 9-en leszünk az uj képviselőtestületbe.

Katholikus részről a közös listának ily értelemben volt keresztül viteléről akkor, ott felelősséget is vállalt!

Csajbok Ernő az ev. választók megkérdezése nélkül nem akarván igéretet tenni, a válaszadásra egy napi haladékot kért. Másnap azután az ev. választók egyhangulag állást is foglaltak a közös liszta mellett a fönt emlitett módozatok szerint.

De mi történt másnap?

Dr. Kiss Lajos esperes ur Rákosi Jenő h. körjegyző és még többek előtt kijelentette, hogy abban az esetben hajladok csak közös listával szavazni, ha evangélikus jelölt csupán 5 less, a zsidó képviselőtestületi tagok viszont (7 virilis) igéretet tesznek, hogy fontos kérdésekben valamennyien a katholikusokkal szavaznak!

Rákosi Jenő h. körjegyző közölte is az esperes ur ezen kikötését az izraelita képviselőtestületi tagokkal, kik ezt, mint meggyőződésükkel és lelkiismereti szabadságukkal ellenkezőt önérzetesen elutasitottak azzal, hogy jogaik gyakorlatában és konkrét esetekben kialakulando meggyőződéses állásfoglalásukban kezeiket senki által megkötni nem engedik.

A közös liszta tehát kutba esett!

Igy külön kellett indulnunk a választásnak. Azzal a különbséggel mégis, hogy mig az ő listájukon egyetlen evangélikus sem volt jelölve, addig a mi listánkon 5 katholikus név volt találhato. (Annyi, amennyit ők közös listával való szavazással juttattak volna nekünk.) Utolsó nap, mikor láttuk, hogy ők közülünk egyet sem jelöltek, harmat töröltünk, de nem végleg, mert őket meg viszont az elöljáróságba választottuk be.

A választást 56 szavazattöbbseggel megnyertük.

A szomoruan tapasztalható jelek szerint ezzel mi igen nagy bünt követhettünk el, mert ahelyett, hogy a lezajlott választási küzdelem eredményét elfogadták volna — melyet egyedül az ő elzárkózott magatartásuk idézett elő — mai napig sem szünnek meg az alaptalan panaszok és alaptalan vádaskodások. Ennek a kellőképen el nem itelhető és oktalannul felidézett helyzetnek lett azután az a további sajnalatos következménye, hogy egy névtelen feljelentő a »katholikus hitközség nevében« azzal vádolt meg engemet és néhány társamat, hogy a választás estéjén mulatozás közben, nyilvános helyen, a »Jézusomnak kegyelméből« kezdettü katholikus egyházi éneket huzattuk a cigánnyal. Az eljárás ellenem — a névtelen feljelentés alapján — a celldömölki kir. járásbiróság előtt meg is indult, de mult év december 14 én megtartott tárgyaláson sok és számos tanu esküi alatt tett egybehangzó vallomása alapján engemet a vád alól B 4508/1928. számu birósági itélettel felmentettek, mert beigazolást nyert, hogy sem a mar emlitett, sem mas egyházi éneket nem muzsikáltattunk.

Megengedem magamnak az ügy jogerős befejezése után is azt a férfias, egyenes és őszinte kifejezést, hogy rólam ekkora izléstelenséget és durvaságot senki széles e világon nem tételezhetett volna föl, csakis a névtelen feljelentő és a vele egyérzelmü és egygondolkozásu társai.

Természetes ezek után, hogy a névtelenség elég gyáva takarója alá bujt vadaskodó ellen, hatóság előtti rágalmazas vétsége miatt a bünfenyitő eljárást megindittottam.

Eddig van! Nincs tovább!

Feltárva ekként egész hűen Alsóságon történteket, ugy vélem, hogy nyugodt lélekkel bizhatom most már a nagyközönség józan belátására és igazságos lelkiismeretére annak megitélését, hogy az annyira óhajtott felekezeti béke ügyét én veszélyeztetem-e Alsóságon?! Én-e, aki hónapokkal a választás előtt közös listával való szavazásra kértem ugy a vezetőket, mint a választókat s a választasokat megelőzőleg is mindent elkövettem, hogy békés uton, közös listával oldjuk meg a választást, mert — szerény véleményem szerint — egyik felekezet sem kivánhatja magának azt a kizárólagos jogot, hogy a községet egyedül kormanyozza és mindezekért az volt a köszönet, hogy névtelen feljelentő alaptalan ragalommal vádolva biróság elé kényszeritett, vagy azok akik a névtelen feljelentés mögé megbujva élesztik az elégedetlenkedes tüzét, ahelyett, hogy oltani segitenének?!

Csonka országunk a gazdasagi nyomoruság ezer bajai között vergődik. Nem tudjuk ma, mi virrad ránk holnap. Magyar testvéreink ott tul a végeken nap nap után fognak. Várva várják a napot, hogy az idegen iga alól felszabaduva velünk egyesülhessenek. S mit csinálnak a »C-onkaország« magyarjai? Pártoskodnak, vádaskodnak, egymást kisebbitik. Pedig ezzel sem Isten legnagyobb parancsolatát — a szeretetet — nem terjesztjük a földön, sem szeretett Hazánk régi, nagy határait vissza nem szerezzük.

Pedig — s azt hiszem ebben mindnyájan egyetértünk — mégis csak ez volna a legfőbb kötelesség!

Alsóság, 1929. januar hó 9.

Szakaly Dezső
ág. h. ev. tanitó.

Eladó szántóföld.

Celldömölkön 3000 négyszögöl elsőrendü **szántóföld** azonnal eladó. Bővebb értesités nyerhető **Horváth Sándor** kertésznél (Pick kert).

42/1929. szám.

Árverési hirdetmény.

Kemenesszentmárton község elöljárósága közhirré teszi, hogy a közbirtokosságnak mintegy 684 kat. hold területén gyakorolható

vadászati jog

1929. évi februar hó 1 napján kezdődő 10 egymásután következő évre Kemenesszentmárton község hazánál 1929. évi januar hó 23-án délután délután 2 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igérőnek bérbeadatik.

Feltételek a körjegyzői irodában Vönöckön betekinthetők.

Kikiáltási ár 100 P, bánatpénz 40 pengő.

Kemenesszentmárton, 1929. jan. 7.

Nagy Lajos sk. körjegyző. **Göcze Sámuel** sk. biró.

Férgek irtása.

Celldömelkön a patkányok kötelező irtásával kapcsolatban elvállalom a lakásokban elszaporodott mindenféle

férgek irtását

garancia és a legnagyobb diskréció mellett.

Bejelentéseket kérem a Koronaszállodában levő lakásomon leadni.

Tisztelettel

Schöne Károly
rovarirtó.

Eladó ház.

Celldömölkön, a Baross-ucca mellett levő ugynevezett Jakab-telepen egylakásos ház két szobával, a szükséges mellékhelyiségekkel, szép nagy kerttel azonnal eladó. Bővebb felvilágositás nyerheető Horváth Gyulánál Berz[illegible]

FÜLÖP KÁLMÁN

sárvári sertesnagyvágó ajánlja elsőrendü zsirszalonnáját:

1 kg. zsirszalonna	2.— P
1 kg. háj	2 30 P
1 kg. olvasztott zsir	2 50 P

Mindennap kapható.

Magán álló ház,

mely áll 2 szoba, konyha, pince, pajtás stb. mellékhelyiségekkel kiadó és azonnal elfoglalható. A ház Celldömölkön a Szentmárton-uccában van. Bővebb értesités ad Szalay Gábor Kemenesszömjén.

Eladó ház.

Celldömölkön Pető Vendel kőmives-mester Szentmárton-u. házát szabad kézből eladja. A venni szándékozók bármikor értekezhetnek vele a Mesteri-uccai lakásán.

[illegible] szerkesztő könyvnyomdájában, Celldömölk.